

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на **МАРИЯ ГЕОРГИЕВА ГЕОРГИЕВА**,
редовен докторант в катедра „География на туризма“ – Софийски университет „Св. Климент
Охридски“

на тема „ **КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕКОТУРИЗЪМ В РИЛО-ПИРИНСКИ
ТУРИСТИЧЕСКИ РАЙОН**“

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по направление

4.4. Науки за земята (География на рекреацията и туризма“)

от проф. д-р Васил Христов Маринов,

член на научно жури, определено със заповед на Ректора на Софийски университет „Св.

Климент Охридски“ РД 38-118 от 18. 02. 2022 г.

ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

Процедурата по придобиване на ОНС „доктор“ от Мария Георгиева е осъществена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (от 2016 г.).

Представеният за рецензиране дисертационен труд, авторефератът и приложените документи са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (от 2016 г.).

БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Мария Георгиева е завършила националната финансово-стопанска гимназия, има ОНС „бакалавър по туризъм“ от СУ „Св. Климент Охридски“ (2014 г.) и ОНС „магистър по управление на туризма“ от Нов български университет (2017 г.). Като студент в Софийския университет е участвала в теренни проучвания. Обучението ѝ като докторант в СУ „Св.

Климент Охридски“ е в периода 2018-2021 г., като през целия период е била атестирана с положителни оценки.

Професионалният опит на Мария Георгиева е тясно свързан с туризма, по-специално с хотелиерството – служител в хотел (2013 г.), управител на хотел (2015-2017 г.), собственик на апартаменти за гости (от 2018 г.). От 2020 г. работи като инспектор „учебна дейност“ към катедра „География на туризма“ в СУ „Св. Климент Охридски“.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем 267 стр. и включва основен текст с обем 207 стр. (в т.ч. 57 таблици и 17 фигури), списък на използваните източници с близо 250 източника, около една трета от които на латиница (с обем 8 стр.), както и 26 приложения с общ обем 52 стр.

Авторефератът е в обем 36 стр. и отразява коректно съдържанието на дисертационния труд.

Данните от доклада за проверка за плагиатство потвърждават оригиналността на дисертационния труд.

Структура и съдържание. Структурата на основния текст на дисертационния труд включва въведение, шест глави и заключение. Структурата на дисертационния труд е логична и последователна, произтича от целта и задачите и позволява цялостно разглеждане на темата.

Актуалност. Необходимостта и актуалността на изследването са добре обосновани във въведението на дисертационния труд с конкретни и ясни аргументи, включващи големите надежди, възлагани на екотуризма от началото на 90-те години, различните по характер предизвикателства и ограничените постижения. Заслужава да се подчертае, че дисертационният труд е първото цялостно академично изследване на туристическото развитие на туристически район в границите, определени от Концепцията за туристическо райониране на Българи (2015).

Познаване на проблема и критична интерпретация на литературните източници. Докторантът демонстрира задълбочено познаване и способност за критична интерпретация на научната литература по темата. Това се демонстрира както чрез значителния брой използвани подходящи източници, така и чрез техния критичен анализ, в т.ч. напр. ясното структуриране на критиките към екотуризма и разграничаването на екотуризма от други видове туризъм, с

които той често и некоректно се отъждествява. Налице е и добро познаване и адекватна интерпретация на политически и стратегически документи и нормативни актове. Източниците са цитирани коректно. Наред с това личи и доброто познаване на обекта на изследване, значителен принос за което имат осъществените теренни проучвания.

Вътрешна последователност (съответствие между проблем, цел, задачи и методика на изследването). Обектът, предметът, целта и задачите са уместни. Целта на изследването е формулирана ясно и конкретно и съответства на идентифицираните проблеми. Задачите също са формулирани ясно и конкретно и са необходими и достатъчни за постигане на целта на изследването. Възприетата методология е подходяща за изпълнение на задачите и постигането на целта. В заключението ясно е показано какво е постигнато по всяка задача и е видимо, че задачите са изпълнени и целта е постигната.

Методология. Цялостният методологически подход е добре обоснован и подходящ за изпълнение на поставените задачи и постигане на целта на изследването. Методиката е тясно свързана с разработените теоретични въпроси, но също така е използван широко и коректно натрупаният опит от подобни изследвания на различни териториални равнища. Предложена е балансирана комбинация от първични и вторични източници на информация, съответно от количествени и качествени методи. Разработени са оригинални въпросници за изследване на пет значими от гледна точка на темата целеви групи – местни власти, туроператори, места за настаняване, посетители на района и потенциални посетители. Въпросниците са съгласувани помежду си и позволяват формулиране на обобщени заключения по редица въпроси, зададени на различните целеви групи. Приложената методика е достатъчно подробно обяснена, аргументирана и документирана, което позволява да се прецени валидността и надеждността на получените резултати и направените изводи. Коментирани са трудностите, ограниченията и възможните изкривявания, свързани с данните получени от различните източници и чрез различни методи за набиране на информация.

Стил и терминология. Съдържанието на дисертационния труд показва добро познаване и използване на научния стил и терминология.

Публикации. Основни резултати от изследването са достояние на научната общност, което се потвърждава от представените 3 научни публикации - две статии и един доклад, които са пряко свързани темата на дисертационния труд и са изготвени в периода на обучението. Две от публикациите са самостоятелни, една е в съавторство с научния ръководител.

НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

В автореферата на дисертационния труд са формулирани три приноса, които може да се класифицират като теоретични (1), методологични и методически (2), фактологични и приложни (3):

- 1) Въз основа на критичен анализ на литературата са изведени систематично основните характеристики на екотуризма (принос към операционализиране на понятието);
- 2) Разработен е и е приложен модел и методика на изследването на екотуризма в конкретна дестинация, в т.ч. инструменти на изследването (въпросници);
- 3) Въз основа на цялостен и основан на доказателства анализ на възможностите и ограниченията за развитие на екотуризма в РПТР е предложена концепция за развитие.

Така формулираните приноси отразяват действителните постижения на докторанта. Може да се добави, че самото структуриране на статистическата информация за туристическото развитие в рамките на туристически район, който не съответства на статистическите райони, е не само предизвикателство, но и постижение на докторанта.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Не считам, че научният ръководител следва да представя детайлна критични бележки по отношение на слабости на дисертационния труд, към които вероятно и той има принос. Независимо от това ще отбележа две слабости на процеса на работа и крайните резултати:

- Част от извадките на анкетните проучвания са ограничени по обем (туристи в дестинацията и потенциални туристи), което не позволява по-задълбочен анализ. В резултат от това част от потенциалните възможности на разработените въпросници са останали недостатъчно оползотворени;
- В процеса на работа беше констатирано подценяване на своевременното оформяне на резултатите по отделните части на дисертационния труд, което е основната причина за недостатъчното синтезиране и по-стегнато представяне на резултатите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд представлява завършено самостоятелно изследване по научно и практически значим и актуален проблем и отговаря на изискванията за присъждане

на ОНС “доктор“ на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати с оригинален принос и доказва, че докторантът притежава теоретични знания по специалността и способности за осъществяване на самостоятелни научни изследвания. Въз основа на това **предлагам на Мария Георгиева Георгиева да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по направление 4.4. Науки за земята (География на рекреацията и туризма).**

София, 1.05.2022 г.

Рецензент:

(проф. д-р Васил Маринов)